

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VI. Nota tertia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

brasse per quindecim annos seridè, ac deuotè. Vide librum de Missa angulari, vel Ioannem Cochlæum in actis Lutheri anni M. D. XXXIV. Item librum 2. Lutheri contra Zvinglium, vel Septicipitem Ioannis Cochlæi, cap. 24.

Denique, si ita Ecclesia latuisset, vt Calvinus dicit, sequeretur Ecclesiam Christi fuisse peiorem, & miseriorem omni secta hæretica, & ipso etiam populo Iudæorum post euerfionem Hierosolymæ, quod certè est blasphemū, cum Deus per Prophetas passim prædicet gloriam Ecclesie, & polliceatur se cum ea semper futurum. Quod illud sequatur, patet; nam omnis hæretica secta habuit sua templa, suos Episcopos, sua Sacramèta, & similiter Iudæi post euerfam Hierusalem semper habuerunt aliquas Synagogas, vbi liberè exercuerunt suas cærimonias, vt patet ex Gregorio li. 7. epist. 5. nec vnquã coacti sunt generaliter adorare Deos alienos. At Ecclesia, quam latentem fingit Calvinus per annos ferè mille, nulla habuit templa, nulla sacra, nullos Episcopos, nec habuit unum angulum terræ, vbi liberè exerceret actus religionis sue, & quod peius est, coacta est seruire Diis alienis, adorare idola, sacrilegiis communicare, quæ est horribilior, & longior captiuitas, quam, aquam fuerit Iudæorum, immò est ista Ecclesia deformior, & ipis ruinis Synagogæ.

CAPVT VI.

NOTA tertia.

ERTIA NOTA est DURATIO diuturna, nec vnquã interrupta. Ecclesia enim dicitur Catholica, non solùm quia semper fuit, sed etiam quia semper erit, iuxta illud Dan. 9. *Regnum quod æternum non dissipabitur.* Et Act. 5. *Si est ex hominibus consilium hoc aut opus, dissoluetur; si vero ex Deo est, non poterit dissoluere.* De hæreticis autem S. Paulus dicit: *Sed & terra non proficiet.* 2. Tim. 3. & B. CYPRIANVS lib. 4. epist. 2. dicit schismaticos semper inter initia feruere, in crementa verò habere non posse, sed statim cum praua sua æmulatione deficere. Et S. AVGVSTINVS Psal. 57. in illud; *Ad nihilum deuenient tanquam aqua decurrens: Non vos terreant, inquit fratres, quidam fluuij, qui dicuntur torrentes, decurrit aqua, ad rem-*

pus perstrepat, mox cessabit, diu stare non possunt. Multa hæreses iam emortue sunt, cucurrerunt in riuis suis quârum potuerunt, decurrerunt, siccati sunt riui, & ex eorum memoria reperitur, & eliqua fuerunt.

Iam verò constat Ecclesiam nostrâ durasse ab initio mundi hucusque; vel si de statu noui Testamēti loquamur, durasse à Christo hucusque per M. D. LXXVII. annos, frustra eam oppugnantibus primò Iudæis, deinde pagânis, vltimò hæreticis; nec solùm durasse, sed etiâ ex persecutionibus creuisse. Ut enim aquæ diluuij palatia Regum obruebant, atque deiiciebant, arcam verò Noë semper magis ac magis attollebât, ita persecutiones regna temporalia facillè destruunt, Christi regnum, quod est Ecclesia, non modò non destruunt, sed etiam illustant. Itaque IUSTINVS in Triphone, dicit persecutionē id esse Ecclesiæ, quod est vineis putatio; vt enim vineæ putatione ad vbertatem prouocantur, ita quoq; Ecclesia persecutionibus crescit. & TERTULLIANVS, cap. vlt. Apologetici sanguinem martyrum eleganter semen Christianorum vocat, quod explicasse videtur LEO ser. I. de SS. Petro, & Paulo, cum ait: *Non minuitur persecutionib. Ecclesia, sed augetur, & semper dominicus ager segete ditior vestitur, dum grana qua singula cadunt multiplicata nascuntur.*

Quamuis autem hæretici huius temporis non concedant nostram Ecclesiam M. D. LXXVII. annis durasse, concedunt tamen durasse sine vlla interruptione à Gregorio I. hucusq; id est, annos ferè mille, quod tempus etiam si solum esset, adhuc esset longius, quàm fuerit ætas vllius hæresis; sed tamen falsum est nō diutius durasse, ipsi enim non possunt ostendere per vllam historiâ, aut veterum scripta, factâ esse mutationem religionis in Ecclesia Romana tempore S. Gregorij.

Deinde nostram Ecclesiam esse veram Ecclesiam probari potest etiâ hoc argumento; nam ante Lutheri tempora, non erant in mundo, nisi hæ religiones, Paganismus, Iudaismus, Mahumerismus, Græcismus, Nestorianismus, Hussitarū hæresis, & Romana Ecclesia; sed certum est non fuisse verâ Ecclesiam Christi apud vllam ex prædictis sectis, vt etiâ Lutherani fatentur, ergo fuit apud Romanam Ecclesiam, aut certè periit de mundo omnis vera & visibilis Ecclesia; quod non posse fieri supra docuimus. At verò sectæ omnes hæreticæ breui defecerunt præter eas, quæ nunc exortæ sunt.

TT 5

Refert

*Lutheri
tempus*

Refert Theodoretus in lib. de hæreticis fabulis, septuaginta sex diuersas hæreses vsque ad sua tempora exortas, & lib. 3. eiusdem operis testatur omnes illas extinctas fuisse, paucissimis exceptis. Augustinus in lib. de hæresibus numerat 88. hæreses, ex quibus plurimas periisse testatur in expositione Psal. 57. Nos numeramus vsque ad tempora Lutheri CC. hæreticorum diuersissimas familias: ex his autem non supersunt, nisi reliquæ quædam Nestorianorum, & Euty-chianorum in Oriente; & Hussitarum in Boëmia, reliquæ omnes funditus interierunt. Et mirabilis valde est in hac re prouidentia Dei, quod fuerint hætenus vsque ad Lutheri tempora, vt minimum CC. hæresiarchæ, quorum multi habuerunt multos Episcopos, multas Ecclesias, multos potentissimos Patronos, & Imperatores, & Reges, & scripserunt libros innumerabiles, vt viderentur nunquam posse deficere; & tamen ita defecerunt, vt iam non supersint nec ipsorum libri eorum, nec dogmata, nec nomina, aut vestigia vlla, nisi in libris Catholicorum. Itaque si Catholici non scripsissent eorum nomina in suis libris, nesciremus quidem eos fuisse vnquam in hoc mundo.

Quàm firmis radicibus nixa videbatur hæresis Ariana temporibus Athanasij & Hilarij? At nunc vbi, quæso, est? Ena-nuit velut puluis, quem proiicit ventus à facie terræ. Ante annos ducentos regnabat in Gallia hæresis Albigensum, quæ præter vires doctrinæ, magis abundabat copiis militum, & potentia, quàm nunc hæresis Calvinistarum, vt cognosci potest ex lib. 6. Pauli Æmilij de rebus Gallorum; & tamen vbi nunc sunt Albigenes? quotusquisque est, qui eos vel nominari audierit?

Porro Lutherani vix nati arescere cœperunt. cœpit regnum LUTHERI anno M. D. XVII. sed vix septem annis pacificè regnauit, nam anno M. D. XXV. surrexit Zwinglius, & post duos alios annos surrexerunt Anabaptistæ, quæ maiorem partem Lutheranorum à Luthero separatam, ad se traxerunt. Qui verò manserunt Lutherani, ita immutata sunt Lutheri doctrinam, vt vix vlli iam inueniantur puri Lutherani, de quo grauiter conqueritur Illyricus in præfationibus omnium Centuriarum.

Sed nec Zwinglius diu regnauit: nã anno M. D. XXXVIII. surrexit Calvinus, qui ita breui inualuit, vt vix pauca quædam

dam oppida Heluciorum Zvinglianis reliquerit. Ipsi quoque Calvinistæ per Libertinos in Gallia, per Puritanos in Anglia, per Trinitarios in Polonia, & Samosatenos in Transylvania, quotidie magis ad paucitatem rediguntur.

Porro CALVINVS, vt erat sagax, regnum suum non fore diuturnum præuidit & prædixit in præfatione Catechismi Geneuensis, quem ad Ministros suos in Frisia Orientali misit: *De posteritate, inquit, ego sic sum anxius, vt tamen vix cogitare audeam; nisi enim mirabiliter Deus è cælo succurrerit, videre mihi videor extremam barbariem impendere orbi, atque vti non paulò post sentiant filij nostri fuisse hoc verum potius vaticinium, quàm coniecturam.* Quæ Calvini anxietas satis apertè declarat sectam ipsius rem esse planè humanam, non spiritu Dei, sed industria quadam, atque artificio humano excogitatam; ac denique longissimè abesse à spiritu eius, qui dixit: *Super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non praualebunt aduersus eam.*

CENTURIATORES quoq; in præfatione secundæ Centuriæ idem vaticinantur de suo Lutherismo: *Maxima, inquit, in doctrina variationes, & inclinationes impendere videntur, & sic merentur hominum peccata, quæ sunt indices atrociora, ac tempora quidem Germanici Prophete Martini Lutheri, cuius voce & ministerio lux Euangelij quasi è tenebris Aegyptiacis reuocata est, propemodum Apostolorum atati respondens; nunc verò ipso sublato, quasi alteram Euangelij atatem ingressi sumus, vbi plures phanatismi incipiunt pullulare, & paulatim regnare.* Et præfatione Centuriæ 5. postquam ostenderunt præcipuos articulos de libero arbitrio, de fide iustificante, de bonis operibus, non defendi amplius à Lutheranis plurimis Luthericè, sed Papisticè, subiungunt: *Perit iam, idque repente, veritas patefacta Philosophia, Papisimus & alia secta longè lateq; in templo Dei primam cathedram occupant.*

Concludimus ergo cum S. Hieronymo in extremo Dialogo aduersus Luciferianos: *Breuem, inquit, apertamq; animi mei sententiam proferam, in illa esse Ecclesia permanendum, quæ ab Apostolis fundata, & que ad diem hanc durat.* Et cum S. Augustino lib. de vtilitate credendi, cap. 17. *Dubitabimus,*

tabimus,

tabimus, inquit, nos illius Ecclesie condere gremio, qua ab Apostolica sede per successiones Episcoporum frustra hæreticis circumlatrantibus culmen auctoritatis obtinuit?

CAPVT VII.

NOTA quarta.

QUARTA NOTA est AMPLITUDO, siue multitudo, & varietas credentium. Ecclesia enim verè Catholica nõ solum debet amplecti omnia tempora, sed etiam omnia loca, omnes nationes, omnia hominum genera. Sic enim explicat, quid sit esse Catholicum, Vincentius Lyrinensis in suo commonitorio, ubi dicit eos propriè esse Catholicos, qui tenent id, quod semper, quod ubique, quod ab omnibus creditum est. Et hoc dictum erat, Psalm. 2. *Dabo tibi Gentes, hereditatem tuam, & possessionem tuam, terminos terra.* Et Psalm. 71. *Dominabitur à mari usque ad mare, &c.* Et Dominus ipsæ Luc. vii. & Act. I. dicit prædicandum Euangelium in omnes Gentes initio factò à Hierusalem.

Sunt autem aliqua obseruanda, antequam ex hac nota argumentum depromamus. PRIMVM est ex Augustino lib. de vnitate Ecclesie, cap. 6. & Beda in cap. 6. Cant. vt Ecclesia sit Catholica in primis requiri, vt non excludat vlla tempora, loca, vel hominum genera, in quo distinguitur à Synagoga, quæ erat Ecclesia particularis, non Catholica, quia erat alligata vni tempori, id est, vsque ad aduentum Messie; item vni loco, id est, templo Salomonis, extra quod non poterant sacrificare; & vni familiae, id est, filiis Iacob.

SECUNDO, nota ex Augustino epist. 80. ad Hesychium, sit Ecclesia Catholica, non requiri, vt sit in omnibus partibus totius mundi, sed tantum, vt innotescat omnibus prouinciis, & in omnibus fructificet, ita vt in omnibus prouinciis aliqui sint de Ecclesia; donec enim hoc fiat, non niet dies Domini, vt patet ex Matth. 24.

TERTIO, ex Driedone lib. 4. cap. 2. par. 2. de Eccles. dogm. nota, non requiri, vt hoc fiat simul, ita vt vno tempore in omnibus prouinciis necessariò esse oporteat aliquos fideles. Satis enim est, si fiat successiuè. Ex quo id sequitur, quod